

3. Forslaget i hovedtræk

Forslaget er som nævnt i punkt 1 opbygget omkring de grundlæggende skifteretlige begreber skifte, uskiftet bo og boudlæg (der efter dødsboskifteloven udbygger begrebet begravelsesudlæg).

Efter forslaget bevares således den grundlæggende skattemæssige forskelsbehandling af skiftede og uskiftede boer, der består i, at de skiftede boer er selvstændige skattesubjekter, mens der ved uskiftet bo kun eksisterer ét skattesubjekt, nemlig den efterlevende ægtefælle. Det anses fortsat for administrativt hensigtsmæssigt, at al beskatning ved uskiftet bo foregår hos den efterlevende ægtefælle, således at komplikationerne ved indføjelsen af et ekstra skattesubjekt, dødsboet, kan undgås.

Der foreslås imidlertid nogle justeringer i anvendelsesområdet for reglerne om henholdsvis skiftede og uskiftede boer. Justeringerne angår afgrænsningen af de situationer, hvor den efterlevende ægtefælle må anses for enearving og således bør beskattes efter reglen om uskiftet bo.

I det gældende regelsæt er reglerne om beskatning i skiftesituationen og ved uskiftet bo i vidt omfang sammenskrevne. I modsætning hertil foreslås dødsboskatteloven struktureret således, at de to forskellige regelsæt udskilles i hvert sit hovedafsnit i loven.

Mens der foreslås væsentlige ændringer i den skattemæssige behandling af de skiftede dødsboer, foreslås reglerne om uskiftet bo og boudlæg (begravelsesudlæg) videreført uden væsentlige ændringer.

3.1. De nye regler vedrørende skiftede boer

Det foreslås, at dødsboerne er selvstændige skattemæssige subjekter i hele perioden fra dødsfaldet og frem til skæringsdagen i boopgørelsen.

Det foreslås, at man viderefører de nuværende regler om, at alle dødsboer er subjektivt skattepligtige, men at små dødsboer er fritaget for beskatning. Der foreslås to beløbsgrænser for skattefritagelse, som begge skal være overholdt:

Nettoformue i dødsboet opgjort ved afslutning 1,0 mill.kr. (1997)

Aktivmasse i dødsboet opgjort ved afslutning 1,3 mill.kr. (1997).

Beløbsgrænserne foreslås således forhøjet i forhold til de grænser, der gælder i dag. Efter forhøjelsen vil et aktiv som en gældfri ejerbolig, der er almindelig i dødsboerne, og som i andre sammenhænge holdes uden for beskatning, i de fleste tilfælde kunne rummes inden for grænsen.

Desuden foreslås det, at opdelingen i skattefritagne og ikke skattefritagne boer kun skal foretages på grundlag af værdierne i boopgørelsen. I det gælden-

de system kan et bo være skattefrit på grundlag af værdierne ved dødsfaldet, men skattefritagelsen kan senere bortfalde, f.eks. pga. værdistigninger på aktiverne. Bobehandlerne kan da blive tvunget til at rekonstruere skatteregnskaber tilbage i tiden for hele boprodukten. Dette system kan ikke anses for hensigtsmæssigt og foreslås derfor forladt.

Når opdelingen foreslås foretaget på grundlag af værdierne ved boets slutning fremfor værdierne på dødsdagen, skyldes det, at boafgifterne beregnes på grundlag af værdierne ved boets slutning, således at man fremover kan nøjes med én efterprøvelse af værdiansættelserne. Hertil kommer, at en efterlevende ægtefælle efter skiftereglerne bevarer rådigheden over sin del af ægtefællernes hidtidige fællesbo. Ægtefællen skal informere boet om sine aktiver og passiver på dødsdagen, men der er intet krav om værdiansættelse pr. dødsdagen, idet delingen af boet jo sker ud fra værdierne ved boets slutning. Dette betyder, at en værdiansættelse på dødsdagen, når der er en efterlevende ægtefælle, både ville være vanskelig at foretage og at efterprøve.

For de skattefritagne boers vedkommende foreslås det, at den nuværende ordning, hvorefter der som hovedregel ikke sker selvstændig skatteansættelse af den såkaldte mellempæriode, dvs. perioden fra udløbet af afdødes seneste indkomstår frem til dødsfaldet, videreføres.

Hvis dødsboet eller den kommunale skattemyndighed ønsker det, skal der fortsat kunne foretages afsluttende skatteansættelse af mellempærioden. Det foreslås, at der i så fald sker beskatning efter tilsvarende regler som de, der gælder for mellempærioden, når boet ikke er skattefritaget, dvs. at der betales en skat på 50 pct. I skatten gives der et fradrag på 1.300 kr. (1997-niveau) pr. påbegyndt måned i mellempærioden. Dette fradrag træder i stedet for afdødes personfradrag. I modsætning til personfradraget fordobles det imidlertid ikke, hvis afdøde var gift ved dødsfaldet.

De nuværende beløbsgrænser for, hvornår skatteansættelsen udløser henholdsvis udbetaling af overskydende skat (1.000 kr.) og restskat (10.000 kr.), foreslås afløst af beløbsgrænser på 2.000 kr. og 16.800 kr. (1997-niveau), og samtidig foreslås der årlig regulering.

Forslaget om omlægning af mellempæriodeskatten fra personskat til en 50 pct.s proportional skat svarende til dødsboskatten vil forenkle indkomstopgørelsen og skatteansættelsen i mellempærioden, idet det ikke længere er nødvendigt at foretage omregning til helårsindkomst efter personskattelovens § 14.